

Indenrigsministeriet under særlige Omstændigheder kan fritage for Aflæggelse af Prøven, naar vedkommende paa anden Maade godtgør at være i Besiddelse af den fornødne tekniske Færdighed. Med Hensyn til disse Bestemmelser angaaende de nævnte 44 Fag, er der endvidere forbeholdt Indenrigsministeriet at foretage Forandringer dels ved i Tidens Løb at lade enkelte af disse Fag gaa ud, dels ved at tilføje andre ligesom ogsaa overhovedet at give nærmere Regler for, hvori denne Prøve skal bestaa, idet Loven dog, som alt bemærket, udtrykkelig fremhæver, at det ikke skal være noget, der svarer til, hvad man tidligere kaldte Mesterprøven, men kun en Prøve for, at den paagældende besidder Dygtighed til selvstændig Udøvelse af sædvanlige Arbejder i det paagældende Fag. Et andet Spørgsmaal, som selvfølgelig maatte komme ind under Overvejelsen, var, om der paa ny skulde aflægges en Prøve, naar flere af disse Haandværk bleve forenede paa een Haand, hvad jo efter den nuværende Lovgivning og ogsaa efter det her foreliggende Lovforslag i Reglen er tilladeligt. Derom bestemmer Lovforslagets § 24, at naar det er et saakaldt beslægtet Haandværk, som man forener med det andet, kan man fritages for Prøven. Der er endvidere nogle Bestemmelser om, hvad der skal forstaaes ved beslægtet Haandværk, men der føjes til, at Forandring heri kan foretages af Indenrigsministeren.

Naar jeg og 7 andre Medlemmer af Udvalget ikke have kunnet slutte os til disse Bestemmelser i Lovforslaget, skal jeg tillade mig saa kort som muligt at begrunde denne vor Stilling til Forslaget. Jeg kommer derved ogsaa kortelig til at berøre de Argumenter, der fra modsat Side føres i Marken til Forsvar for disse Svendep prøver, men jeg skal naturligvis forbeholde andre at gøre dette paa en mere udførlig og indgaaende Maade. Vi ere med vore Modstandere enige i at erkende, at der i Haandværksstanden er et ret almindeligt Ønske om at faa disse Duelighedsprøver indført, og det kan ikke bestrides og bliver heller ikke bestridt fra vor Side, at dette Ønske i Haandværkerstanden ikke absolut er begrænset til dem, der nu ere selvstændige Udøvere af de paagældende Haandværk, altsaa hvad man vilde kalde Mestre, men at et saadant Ønske fra Svendenes eller rettere fra Lærlingenes Side manifesteres tilstrækkeligt ved, at der er et saa stort Antal, der i Aarens Løb frivillig underkaste sig saadanne Prøver. Det er altsaa

fuldkommen ubestrideligt, at der er et Ønske til Stede derom, og det er et Ønske, som ikke er nationalt, men som er spredt over mange Lande her i Europa, og som har gjort sig gældende i alt Fald for nogle Aar siden med stor Styrke. I Tyskland har det gentagne Gange været godkendt af den tyske Rigsforsamling, men bestandig har det mødt Modstand fra Forbundsregeringernes Side. Det har gjort sig gældende allerede for adskillige Aar siden i Østrig, hvor det førte til, at man indførte en Prøve, som dog ganske vist ikke svarede til den her foreslaaede, men som var en virkelig Mesterprøve, altsaa en Tilbagevenden til den Tilstand, som vi for et halvt Hundrede Aar siden have kendt, og som tillige blev begrænset til Haandværkerfaget og ikke kan gøres gældende lige over for den Bedrift, der drives fabrikmæssig. Endelig har man maaske paavirket eller ganske sikkert paavirket af de Forhandlinger, som fandt Sted i den danske Næringslovkommission, i vort Broderland Norge næret det samme Ønske i en Række af Aar, og det har sluttelig i Aaret 1894 ført til, at man i Norge med den samme Begrundelse, som var afgørende for Flertallet i Næringslovkommissionen, har indført en saadan tvungen Fagprøve, men vel at mærke ikke over det hele Land, men kun i Købstæderne. Jeg tror altsaa ikke, det lader sig bestride, at der virkelig er et saadant mere almindeligt udbredt Ønske til Stede om at se disse tvungne Fagprøver indførte hos os. Men et saadant Ønske er ikke Flertallet i Udvalget tilstrækkeligt til at gaa bort fra den Regel, der er udtalt i Grundlovens § 83, at enhver Indskrænkning i den fri og uhindrede Adgang til Erhverv skal ophæves, for saa vidt den da ikke er begrundet i det almene Vel. Det er det, som vi paa ingen Maade kunne erkende, at der fra vore Modstanderes Side er ført noget Bevis for, at Almenvellet skulde kræve, at man gik bort fra en Bestemmelse, som har været gældende her i ca. 50 Aar; og de Argumenter, der fra vore Modstanderes Side føres i Marken til Forsvar for deres Anskuelse, have vi ikke følt os overbeviste af. I første Række siger man, at det er naturligt, at et saadant Ønske er fremme, og at det bør man ogsaa fra Lovgivningsmagts Side anerkende og støtte, nemlig at hæve Haandværkerstanden og give den mere Anseelse, og at det formentlig vilde bidrage til at give den et fastere Stæde og en mere anset Stilling i det hele i Samfundet, naar det blev gjort til Regel, at man kun havde